

Handläggare
Shahira Megahid
Telefon: 076-1225361

Till
Kommunstyrelsen

Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande psykisk hälsa 2022-2030

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS Dnr 2021/473

Fredrik Jurdell
Socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
Avdelningschef

Sammanfattning

Region Stockholm har tagit fram en strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022-2033. Strategins huvudsakliga målbild är att Region Stockholms nämnder och bolag ska erbjuda bästa möjliga och jämlika förutsättningar för barn, unga, vuxna och äldre i Stockholmsregionen och att de ska kunna upprätthålla och utveckla sin psykiska hälsa och sitt välbefinnande i olika vardagsmiljöer. Strategin vilar på Region Stockholms värderingar och står i nära samklang med relevanta styrdokument.

Förvaltningen är positiv till strategin och synnerligen då utgångspunkten är mänskliga rättigheter vilket således innebär att insatserna som föreslås erbjudas ska, oavsett ålder, ges till alla människor proportionellt utifrån deras behov och förutsättningar. Vidare välkomnar förvaltningen att samtliga Region Stockholms nämnder och bolag ansvarar för att ta fram och genomföra de tillvägagångssätt som bäst leder till målbilden för respektive ansvarsområde. Det delade ansvaret innebär även att nämnder och

bolag avsätter medel i syfte att genomföra det förändringsarbete som bedöms nödvändig vilket förvaltningen bedömer positivt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat ärendet ”Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande psykisk hälsa 2022-2033” för besvarande. Yttrandet ska lämnas senast 2021-05-04.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 2021-04-21. Funktionshinderrådet har behandlat ärendet 2021-04-22.

Ärendet

I budget för 2019-2021 har hälso- och sjukvårdsförvaltningen haft i uppdrag att ta fram en strategi för främjande av psykisk hälsa och förebyggande av psykisk ohälsa för samtliga Region Stockholms nämnder och bolag. I budget 2019 förtydligades att strategin ska vara regional och att det är av vikt att fler samhällsaktörer engageras. I budget 2020 vidgades uppdraget ytterligare och kom att omfatta en främjande inriktning. I budget 2021 tydliggörs arbetet med att fortsätta utveckla det främjande arbetet för psykisk hälsa såväl som det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa. Strategin ska beslutas i regionfullmäktige under 2021.

I den föreslagna strategin föreslås att strategin ska följande:

- Säkerställa att psykisk hälsa prioriteras och beaktas i alla relevanta beslut om budget och verksamhet inom samtliga nämnder och bolag i Region Stockholm.
- Stärka förutsättningarna för att beslut vilar på bästa möjliga vetenskapliga grund och beprövad erfarenhet
- Möta samhällsutmaningar, behov och möjligheter som Region Stockholms nämnder och bolag, kommuner, civilsamhälle och näringsliv uttrycker
- Stödja och komplettera Region Stockholms budget och styrande dokument samt RUFS 2050

- Anknyta till nationellt och internationellt antagna rekommendationer och mål inom WHO, OECD, Agenda 2030 med fler

I den föreslagna strategin framkommer det att Region Stockholms nämnder och bolag ska beakta strategin i budget men även i planering och genomförande av sin verksamhet.

Den föreslagna strategin antar två huvudinriktningar. Första handlar om att främja psykisk hälsa och psykiskt välbefinnande där målet är att utveckla psykologiska och sociala förmågor. Den andra huvudinriktningen handlar om att förebygga psykisk ohälsa där målet är att minska symptom på psykisk ohälsa. I strategin framkommer att nämnder och bolag ska integrera strategin och dess huvudinriktningar i alla relevanta beslut och uppdrag inom respektive verksamhetsområde. Dock är det upp till nämnder och bolag att bedöma vilka insatser och arbetssätt som är bäst lämpade för respektive ansvarsområde.

I den föreslagna strategin framkommer vidare att Region Stockholms nämnder och bolag även bör beakta huruvida de kan integrerar de två huvudinriktningarna i sitt arbetsgivaruppdrag.

Vidare i den föreslagna strategin beskrivs gemensamma utgångspunkter utifrån vägledande principer. De vägledande principerna tar avstamp i Region Stockholms vision, uppförandekod och andra aktuella styrande dokument inom strategins område men även grundläggande mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunder samt barns rättigheter.

De föreslagna vägledande principerna är följande:

Nämnder och bolag beaktar de vägledande principerna när de i beslut och genomförande:

- Utgår från den etiska principen om proportionell universalism, det vill säga att insatser ska erbjudas alla människor proportionellt till deras behov utifrån deras olika förutsättningar.
- Fokuserar på barn, unga, vuxna och äldre och deras vardagsmiljöer (t.ex. hem-, bostads, fritids-, förskole-, grundskole-, gymnasie-, högre studie-, utbildnings-, arbets-, kollektivtrafik-, närsamhälles-, hälso- och sjukvårds-, kultur, fritids-, och digitala miljöer).

- Inhämtar kunskap om barn, unga, vuxna och äldres behov och utvecklar adekvata former samskapande med dem
- Tar ansvar för sitt eget bidrag till det gemensamma arbetet för att förverkliga strategins målbild och aktivt bidrar till att samhällsaktörer i hela Stockholmsregionen ska kunna utvecklas i samma ritning
- Överväger hur samarbete med nationella och internationella aktörer inom strategins område kan bidra till och utvecklas för ett ömsesidigt kunskapsbyte

I den föreslagna strategin föreslås att de gemensamma utgångspunkterna vägleder valet av metod och tillvägagångssätt. Varje berörd nämnd och bolag kommer att erbjudas nödvändiga förutsättningar att utveckla, testa, implementera och permanentera de nya tillvägagångssätt. Likaså kunskap och utvecklingsmetodik erbjuds vid framtagande och genomförande utifrån tillgänglig vetenskaplig grundad kunskap och beprövad erfarenhet. Uppföljning av arbetet med strategin integreras i ordinarie system för rapportering och i enlighet med Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning (ILS).

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar den föreslagna strategin och ser positivt på att den inkluderar samtliga stadens medborgare oavsett ålder, behov och förutsättningar. Förvaltningen ser positivt på att strategin antar två huvudinriktningar då bedömningen är att inriktningarna kompletterar och stödjer varandra. Främjande insatser kan stärka individers motståndskraft och därmed har främjande insatser förebyggande effekter på psykisk ohälsa.

Förvaltningen stödjer förslaget om att nämnder och bolag ska integrera strategin i alla relevanta beslut inom de olika uppdrag som de ansvarar för och samtidigt även tillåts välja tillvägagångssätt utifrån behov, pågående uppdrag och mål. Förvaltningen anser att det bidrar till känsla av delaktighet och förenklar implementeringen på längre sikt.

Vidare gör förvaltningen bedömningen att det är en framgångsfaktor att den föreslagna strategin vilar på Region Stockholms värderingar där nämnder och bolag förväntas bidra till Stockholmsregionens gemensamma vision om att bli "Europas mest attraktiva region". Att bidra till en gemensam vision kräver att nämnder och bolag tar ansvar för sin del men samtidigt stödjer de gemensamma processerna, samverkar och söker helhetsperspektiv.

Ett sådant perspektiv och förhållningssätt bidrar till att samtliga aktörer har lika förutsättningar att uppnå strategins gemensamma målbild men det bidrar även till att respektive nämnd och bolag uppnår sina mål. Förvaltningen ser positivt på att strategin främjar samverkan och känslan av delaktighet bland samtliga berörda aktörer. Förvaltningen välkomnar också samverkan mellan förvaltningen och Regionen i frågan. Förvaltningen ser värdet i att samtliga berörda samhällsaktörer är med och bidrar till den gemensamma vision och målbild och föreslår därmed att förvaltningen likaså är med och bidrar till att barn, unga, vuxna och äldre i Stockholmsregionen har goda förutsättningar att upprätthålla och utveckla sin psykiska hälsa i positiv riktning.

Vidare ser förvaltningen positivt på att strategin integreras i ordinarie system för inrapportering, ILS, vilket bedöms öka förutsättningarna för ett stärkt och transparent uppföljningsarbete.

Att integrera strategins två huvudinriktningar i arbetsgivaruppdraget bedömer förvaltningen som positivt då det går i linje med de förutsättningar som anges i medarbetarpolicyn som är ett styrande dokument för arbetsgivaruppdraget.

Förvaltningen välkomnar förslaget om att nämnder och bolag föreslås genomföra konsekvensanalyser i berednings- och beslutsprocesser i samband med större projekt och reformer. Vilket förstärker det systematiska arbetet med att utveckla befolkningens psykiska hälsa och välbefinnande.

Sammanfattningsvis ställer sig förvaltningen positivt till de förslag som presenteras och föreslår därmed att socialnämnden godkänner förvaltningens kontorsutlåtande som svar på remissen.

Bilagor

- Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande psykisk hälsa 2022-2030